

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 10 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedientja v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 226.

V Ljubljani, v sredo 2. oktobra 1895.

Letnik XXIII.

Oktober na Ogerskem.

V črne bukve bodo ogerski katoličani zapisali včerajšnji prvi oktober, s katerim v nekdanjem marijanskem kraljestvu stopi v veljavo določba o civilnem zakonu, ko se moderna ogerska država tudi v najvažnejši točki družinskega življenja popolno loči od načel katoliške cerkve.

S šumnimi frazami liberalni listi proslavljajo ta dan, s katerim so baje Ogri napravili velik korak naprej v kulturnem življenju ter pokazali, da hočejo v vsakem oziru stati na vrhuncu moderne vede in modernega javnega življenja. Znane zastarele puhlice o svobodi, napredku, enakosti itd., to je vse, kar liberalni listi vedo povedati v prilog civilnemu zakonu, ki se uvaja na Ogerskem, a prave vzroke previdno zamolče, ker vedo, da bi bili osramoteni pred svetom, ako bi zvedel za pravi povod tem novim cerkveno-političnim določbam.

Prvi vzrok za uvedbo civilnega zakona na Ogerskem je framaonska loža, ki neomejeno vlada v tej nesrečni deželi. Za svoje usluge, s katerimi je stregla liberalnim državnim mogotcem, zahteva sedaj loža svoje plačilo, in to je: Krščanska družina, ki naj se v framaonskem smislu razkroji v mejversko, čisto človeško.

Pokvarjenost in ubožanost ogerskega plemstva, kateremu se sline cede po židovskih bogatih dotah, to je drugi vzrok, da se uvaja na Ogerskem civilni zakon.

Težko si je v naših priprosto-kmetijskih razmerah misliti, kako zelo je pokvarjeno ogersko liberalno plemstvo. Brez višjih idej išče svoje veselje le v življanju in ker mu slabe gmotne razmere več ne dovoljujejo one razkošnosti in potratnosti, katere je bil vaju poprej, zato išče sedaj za svoje radosti novih virov dohodkov. Sedaj se bodo selile bogate židovske

hčere na porušene gradove moralno razdejanih krščanskih plemenitašev in pričelo se bo zopet novo življenje, ker bo zopet denar v izobilju, seveda le za nekaj časa, kajti kjer ni moralne sile, tam tudi gmotna za stalno ne trpi. Po medenih tednih bo nastopil še hujši glavobol, vzlasti tedaj, ko bo obubožano ljudstvo napeljano po vodnikih zahtevalo, naj se mu poravnajo krivice, s katerimi ga je stiskal židovski kapital.

Nadaljni vzrok za uvedbo civilnega zakona je veliko število novih uradnikov in drugih vladnih opred, ki bodo vedno slepo orodje v rokah vlade, ter ji zlasti pri volitvah mnogo koristili. Stroški za ta novi uradniški aparat bodo seveda presegali milijone, toda to vladi ne dela nobene preglavice, kajti dokler bode imela tako poslušno večino v obeh zbornicah, kakor jo ima sedaj, se ji ni bati, da bi ji ne bili dovoljeni tudi najbolj nespametni davki, na ljudstvo in njegove gorje se pa v taki napredni državi sploh nič ne ozira.

Tudi ima vlada za najhujšo silo na razpolago precej veliko cerkveno premoženje, po katerem prej ali slej gotovo segne framaonska loža. Mi smo prepričani, da bo konfiskacija cerkvenega premoženja zadnje dejanje kulturnega boja na Ogerskem. Jednako smo pa trdno uverjeni, da bo ta britka poskušnja očistila megleno cerkveno-politično obzorje na Ogerskem, vzlasti tudi mej katoličani, ter pot pripravila lepim dnevom za katoliško cerkev in srečnejšim časom za narode v marijanskem kraljestvu.

Črne bukve kmečkega stanu.

16. Avstro-Ogersko.)

(Dalje.)

Tudi gorenjska stran ima polno žalostnih slik kmečkega življenja. Po kmečkih hišah se vedno redkeje prinaša meso na mizo. Živina, katero je preje

kmečka rodbina imela tudi za svojo hrano, se mora spečati v denar, da se zadosti nebrojnim denarnim potrebam, ki jih je vstvaril kapitalistični liberalizem.

Kar je boljšega na kmetih: meso, jajca, kurjetina itd. — se prodaja; ljudje pa, ki s trudom svojih rok proizvajajo vse to, se živijo z najslabšimi pridelki. — Idilični raj na kmetih se izpreminja v obupno — elegijo povsod, po celi Avstriji.

Naj govore še številke!

Leta 1886 je znašal čisti katastralni dohodek iz zemlje 164,939.218 gld. Vsi hipotečni dolgovi so znašali 3300,218.000 gld. Ti požrô, če se obrestujejo samo po 4 odstotke — 132,011.240 gld. na leto; torej več nego tri četrtine vseh čistih dohodkov. Dolgovi so se tako-le množili. V deželah z vrejenimi zemljiškimi knjigami so znašali

koncem leta 1858 . . . 1122,431.028 gld.

od l. 1858—1870 več za 951,274.134 „

od l. 1871—1881 več za 988,294.838 „

koncem leta 1881 . . . 3062,000.000 gld.

Od teh skupnih hipotečnih dolgov je pripadalo na kmečka posestva 2010,533.456 gld. Ti kmečki dolgovi so se vedno množili:

leta 1882 za 23,770.000 gld.

» 1883 » 20,899.000 „

» 1884 » 34,831.000 „

» 1885 » 47,447.000 „

» 1886 » 30,323.000 „

Torej je bilo na kmečkih posestvih koncem leta 1886 — 2175,803.000 gld. vpisanih dolgov. Kakšni so bili ti dolgovi, razvidimo iz podatkov leta 1886. Tisto leto sklenjeni dolg je namreč imel ta-le značaj:

LISTEK.

S pota.

(Dalje.)

Za nedeljo 21. septembra odločen je bil izlet v izgledno češko vas „Novo ves“. Odpeljali smo se po Frančišek Josipovi železnici do postaje Dřenovice. Na levo in desno je vse krasno obdelano. Zdi se ti, kakor da se voziš mej samimi vrtovi. Kaka razlika mej okolico dunajsko in praško. Prva je monotona ravnica, a prav sedaj podobna je bila ogrskim pustam, kajti vse je bilo od solnca ožgano. Okoli Prage pa je vse bujno zeleno; trava, kakor da je včeraj zrasla. Povsodi najdeš umetno napravljene vodovode, koji dajo rastlinam potrebno vlago.

Na postaji čakal nas je občinski zastop iz Mniška in Nove vasi. — Starosta — ako se ne varam — gosp. Smeli, nas je srčno pozdravil in g. Hribar mu je primerno odgovoril. Gospodične pa so nam podajale krasne šopke. Pri kolodvoru čakalo nas je več ko 30 vozov, kateri so nas peljali najprej do Mniška in kasneje do Nove vasi. — Večinoma šli smo navzgor mej borovjem in pašniki. — Po urni vožnji ugledamo v dolini prijazno vas Mnišek. Poskočili smo raz vozove in potem so nas odpeljali v prostrano dvorano, kjer nas je čakal izborni pri-

rejeni zajutrek. Tu nas je mej drugim pozdravil v vznešenih besedah gosp. župnik, koji je prav ta dan slavil 26letnico svojega pastirovanja v Mnišku. Dva gospoda iz zelene Štirské — ako se ne motim g. Lekše in g. Kovačič — počakala sta s sv. mašo, katere so se izletnice in izletniki vdeležili. Bila je baš nedelja. Cerkev je krasna, visoka stavba z lepimi altariji od mramorja in krasnim spomenikom neke plemenitaške rodovine češke. Snaga in vzorni red v cerkvi pričata o vrlinah g. župnika.

Kmalu po sv. maši sedemo na vozove in se odpeljemo dalje proti Novi vasi. — Pridružilo se nam je mnogo drugih iz Mniška. Mej veseljem prepevanjem narodnih pesnij prišli smo kmalu na cilj današnjega izleta do „Nove vasi“. — Je to precej velika vas z lepim šolskim poslopjem, čednimi hišami in velikimi dvorišči. Blagostanja vidiš na vse strani. Ta izlet zanimal je posebno naše posestnike. Zato ni se čuditi, ako so jako natančno razgledovali gospodarska poslopja, razne poljedelske stroje, hleve itd. — Pisatelj teh vrstic je celo stvar bolj natančno pregledal ter se razgovarjal z Novovaščani. Kmetje so kaj inteligentni. Povsodi opaziš poleg kmetijskih i politične, da celô tehnične liste.

V veliki, prostrani dvorani šolski pripravili so nam Novovaščani sijajno pojedino. Vrsto napitnic prišel je g. starosta, ob jednom deželni poslanec,

koji je prav srčno izrazil svoje veselje ob priliki našega pohoda. Kmalu zatem vstane gosp. Miklavčič in se najprvo zahvali Novovaščanom na krasnem vsprejemu in zares slovanski gostoljubnosti. Dalje pravi, da bode vsak od izletnikov doma pripovedoval ne samo o tem, kar smo v Pragi občudovali na čeških govornikih, državnikih, umetnikih, ampak vsak izmej nas bode tudi vedel svojim rojakom govoriti o tem, kar more storiti žuljava roka kmeta češkega, ako združuje marljivost z znanostjo, z naprednim gospodarstvom. Trdil je, da se takoj pozna, kje začne beseda češka, že po umnem in vzglednem gospodarstvu in obdelavanju zemlje. Potem se še zahvali za gostoljubnost in napije češkemu kmet-skemu stanu. To napitnico je navzoče občinstvo burno odobraval.

Kmalu je potekel čas namenjen bivanju v lepem selu. Ogledali smo si še prosto zabavo, katere je bila v gostilni na konci vasi. Zopet smo zaseli vozove za nas pripravljene in se odpeljali v Mniško nazaj. Ni mi treba omeniti, da nas je velika množica vrlih Novovaščanov spremila do kolodvora.

V Mnišku nas je zopet mlado in staro z odkritosrčno navdušenostjo pozdravljalo. Potem, ko smo se na kolodvoru poslovili od gospoda poslanca, gospoda staroste in gospoda župana, zasedli smo zopet železnico.

(Dalje sledi.)

Posojila	43.56 odstotkov,
prisilne vknjižbe	27.93 »
kredita kupne cene	10.16 »
zapuščine	9.41 »
druge pogodbe	7.84 »
pravne predznambe	1.20 »

Iz teh števk se vidi, da je velika večina vknjiženega dolga tacega, ki zahteva redne obresti. V zadnjih treh točkah, ki znašajo le 18.45 odstotkov vseh posojil, je nekaj taci, ki so samo vknjižene (n. pr. vknjižene dote gospodinj itd.), ki sicer ne obtežujejo zemljišča. Od drugih vseh je pa treba šteti v gotovem denarju obresti in vračati kapital. Vzlasti opozarjamo na veliko število prisilnih vknjižb (27.93 odstotkov), ki v največ slučajih bremené kmeta, ne da bi bil dobil preje kaj gotovega v roke. Večinoma so namreč tu všteti pravní troški, s katerimi mora kmet plačevati svojo drago pravdarsko strast, ki mu jo je vcepil liberalizem v dušo.

Od zemlje se je moralo plačevati leta 1886	
35,190.000 gld. davka. Ako štejemo torej	
obresti	132,011.240 gld.
zemljiški davek	35,190.000 »

dobimo skupno svoto 167,201.240 gld.

Tu sem še nismo prišteli raznih doklad, nenaravnostnega davka, osebnih, nevknjiženih dolgov in drugih javnih bremen (bíre, troški za popravo ali zidanje cerkvenih poslopíj itd., ki so primeroma neznatni, ki jih pa navajamo zato, da se nam ne more očitati pristranost). Ta bremena do mala presegajo zemljiški davek, a že navedena svota govori dovolj jasno.

Ako od nje	167,201.240 gld.
odštejemo čisti katastralni do-	
hodek	164.939.218 »
ostane nam primanjkljaj	2,362.022 »

Leto 1886 ni imelo v ničemer nič izvanrednega. Od tedaj so se bremena le še množila in dehodek iz zemljišča se je manjšal. Pšenica, ki stane letos hl 4.5 do 5.8 gld., je bila tedaj skoraj 2 gld. dražja; rž, ki stane letos hl 3.8 do 4.7 gld., je bila 1½ gld. dražja; ravno tako ječmen (letos hl 2.3 do 3.5 gld.) in oves (letos hl 2.4 do 3 gld.) — Torej po pravici sklepamo, da je sedaj neprimeroma slabše, nego je bilo leta 1886. — In vendar je bil avstrijski kmečki stan tisto leto za več nego dva milijona pasiven.

Najpotrebnejše in najvažnejše delo se torej niti ne izplačuje. Ali se more potemtaka kmet še imenovati lastnik svoje zemlje? Ali more imeti še kaj veselja za svoj lepí stan, če se tako plačuje njegova pridnost, njegova skrbna požrtvovalnost, njegova skromnost? Ali je čuda, če mu peša npravna sila, ko ne more nikakor zadostiti gmotnim potrebam svojega življenja?

Pred desetimi leti je neki zelo nadarjen in marljiv srednji kmet v neki gorenjski dolini po navodilu pisca teh vrst dve leti zapored zapisaval

vse svoje dohodke in troške. Njegovo posestvo je bilo primeroma malo zadolženo; delal je največ sam z ženo. Poslov je imel dvoje: deklo in pastarico. Zapravljal ni ničesar; le redkokodaj si je privoščil kozarec vina. A vkljub njegovi izredni pridnosti, vkljub temu, da je po svojih močeh vporabljal vsa sredstva, ki jih uči umno gospodarstvo, je vendar kazal letni račun, da za njegovo delo pride povprek 2 do 3 kr. dnine.

Nikakor nočemo iz tega slučaja sklepati, da je povsod tako. Nezadolženi večji kmetje, ki živé pošteno krščanski, se morejo gotovo bolj pohvaliti, toda gotovo je, da so zelo zadolženi kmetje še na slabšem, nego se vidi iz našega vzgleda, in da večina naših kmetov nima niti toliko plačanege svojega dela, kolikor najslabši tvorníški delavec. Potem se pa čudi kdo, da hiti s kmetov vse v mesta. Rekli smo, da hiti kmet v proletarijat; boljši in upravičenejši je trditev, da je večinoma že najrevnejši proletarec.

Čim se je jelo zemljišče in zemljiščni pridelek meriti samo po denarju, po svoji menjalni vrednosti, s tistim trenutjem je namestu krepkega kmečkega stanu nastopil kmečki proletarijat, ki ga sedaj jedino živa krščanska vera še brani mäsčevalni obupnosti in mu še ohranja duševne sile za trpljenja polno življenje.

Kaj pomenjajo za našo državo navedeni podatki, razvidimo še jasneje iz teh-le števk:

V Avstriji je mej 24,600.000 prebivalci¹⁾ 14,100.000 oseb, ki se pečajo s poljedelstvom, živinorejo, vrtnarstvom, gozdarstvom in ribštvom, torej 57.3 odstotkov vseh ljudi. Mej temi je:

samostojnih	15.5 odstotkov,
domačih rodbinskih oseb	36.6 »
delavcev	47.9 »

Na Ogerskem²⁾ je poljedelcev mej 17,600.000 ljudmi 11,000.000 oseb (62.5 odstotkov), in sicer:

samostojnih	17.3 odstotkov,
domačih rodbinskih oseb	59.1 »
delavcev	23.5 »

(Dalje sledi.)

¹⁾ Drugi stanovi so tako-le razdeljeni:

1. V javnih službah 2,000.000	8.1 odstotkov
mej njimi vojakov	1 »
drugi: duhovnikov, uradnikov itd.	7.1 »
2. Obrtnikov in obrtnih delavcev 3,850.000	15.7 »
mej njimi izdelovalcev obleke 1,220.000	5 »
v tekstilnem obrtu 860.000	3.4 »
v papirnem in usnjarskem obrtu	0.7 »
v kamenarskem, lončarskem in steklarskem obrtu	1.1 »
v kemičnem obrtu	0.3 »
izdelovalcev strojev, lesene in kovinske robe	5 »
tiiskarjev	0.2 »
3. V stavbnem obrtu 780.000	3.1 »
4. V trgovini in prometu 2,250.000	9.1 »
5. Gostilničarji, kavarnarji itd. 850.000	3.3 »
6. Rudokopi in topilci 400.000	1.6 »

²⁾ Drugi stanovi:

1. V javnih službah	5.6 odstotkov
2. V obrtih 2,000.000	11.4 »
3. Dinarjev 2,500.000	14.2 »
4. V trgovini in prometu 950.000	5.4 »
5. Rudokopi in topilci	0.9 »

Iz Rima.

(Izvirno poročilo.)

Rim, 26. septembra.

Beseda dela dolg, pravi stara prislovica, ali vender se le premnogokratí pripeti, da pri dani besedi ostanemo, dolga pa ne poplačamo. Da ne pripadam v vrsto onih, ki niso mož beseda, evo ti, dragi „Slovenec“ prvi izjav iz daljnega Rima. Pa pero mi zastaja in roka se mi krči, ker ne vem, s kom bi pričel.

Pa saj imam pripomoček, katerega se v pisavi in govoru radi poslužujemo; če namreč ne veš kaj pametnega pisati ali govoriti, začni govoriti ali pisati o vremenu; da je začetek storjen, pride ti kmalo kaka druga misel in zopet druga, tako, da postane iz kamna do kamna palača, iz zrna do zrna pogača.

Tedaj vreme! Ko sem zapustil milo in drago mi domovino, bilo je nebo jasno, ni ga bilo videti oblaka na širokem nebu, solnce je hudo pripekalo, naznanjevala se je pogubonosna suša, in kolikor bolj sem se podajal proti jugu, tolikanj gorkeje bilo je solnce, tolikanj huji suša. Kedor je v poletnem času po laški deželi popotoval, oni ve, kaj je laško jasno nebo, kako na širno divno planjavo solnce mogočno pripeka, zlasti ako že kake tri mesece ni padlo kapljice hladilnega, oživljajočega dežja. To skusil sem tudi jaz na šestdnevnem potovanju v razbeljenem železniškem vozu.

Prestalo se je, ko je vlak z znano hitro vožnjo laških železnic, hitreje nego ptica v zraku, drdral v širni ravan, ker nastajal je tako nekako umetalni vetrič, ki je sušil potne kapljice raz čela; ko pa se vlak ustavi, bil si v hipu, kakor v peči za peko pripravljeni, in nisi tako rekoč slišal drugega, nego pritožbe zaradi neznosljive vročine. Zraven vročine pritisкала je še žeja, žeja neugasljiva, in bodi si, da si jo pridno hotel gasiti z vodo ali vinom, z limonado ali gazoso itd., kakor se še imenujejo one žejogasilne pijače, katere urni postreščeki glasno klicaje ponujajo na poglavitnejih postajah, se vé, da za dragi denar — bodi si pravim, da si s temi sredstvi gasil žejo, vendar je nisi ugasil, kakor samo za trenutek. V takem položaju pozelel sem kozarec hladne planinske vode, ali še bolj požirek poštenega dolenjskega čvika, toda želje so ostale želje in ostala je tudi žeja.

Na prvi laški postaji Udine — Videm, mi je srce krčevito vtripalo, ker zapazil sem, da sem prekoračil mejo drage mi domovine in sem na tuji zemlji. Ni bilo več čuti milega slovenskega jezika; niti brati slovenskih napisov železniških postaj, prejenjal je zloglasni, a pri vsem tem še ljubo doneči „fertig“ slovenskih konduktarjev, zaslišal pa se je laški „partenza — pronti“. Zdrava mi domovina, mili moj slovenski kraj, Bog daj, da kmalo preteče šestletno bivanje na tuji zemlji in se kmalo zopet preselim v domači raj!

Ta misel me je nekako otožnega naredila, pa

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. oktobra.

O ožji volitvi za dunajski občinski svet smo poročali včeraj na tem mestu. Kakor je razvidno iz tega poročila, imajo sedaj antisemiti potrebno dvetretjinsko večino in s tem jim je zagotovljena popolna oblast v dunajski občinski zbornici. Pri zadnji ožji volitvi je propadel največji nasprotnik antisemitov, Frauenberger, ki je pri vsaki priliki pokazal, da je zvest in neustrašen pristaš židovsko-liberalne stranke. Ko se je razglasil vspeh volitve, je navzoča množica živahno pozdravljala svojega voditelja dr. Luegerja. Popoldne so se sešli vsi novoizvoljeni protisemitski odborniki v hotelu Wimberger, koder je že bila zbrana nad 2000 oseb broječa množica. Naudušeni pozdravi so doneli po prenapolnjeni dvorani, ko je vstopil dr. Lueger. Ko so se nekoliko polegli prvi pojavi neizmernege veselja, je nastopil dr. Lueger ter govoril nekako takole: „Liberalci sicer trdijo, da bi mi protisemitje ne mogli izhajati s svojo večino; toda za to je skrbel bivši župan Prix, ki je sicer mrtev, vendar se mu še zahvaljujem za to. Kar me danes z največjim veseljem napolnjuje, je naš dvaindevetdeseti tovariš; ta je za nas največje važnosti in ravno tega smo potrebovali. Vse obljube, s katerimi smo vas obsipali, bočemo tudi izpolniti, toda tudi na vas je, da nas vsestransko podpirate. Vaše podpore pričakujem in ljubi Bog nam bo nadalje pomagal.“ Ta govor so navzoči naudušeno pozdravljali. Potem je spregovoril dr. Gessmann, ki je mej drugim rekel, da smo bili pod liberalnim gospodstvom pravi mučelniki, toda sedaj se ga bočemo iznebili, najpreje v deželnem, potem pa še v državnem zboru. On upa, da bo spremljal tudi deželno- in državnozbornske volitve jednak vspeh, in potem se sme trditi, da je popolno zmagalo krščansko ljudstvo. Potem, ko se je predstavil novoizvoljeni odbornik Lehofer in se zahvalil za izkazano mu zaupanje, je nauduševal dr. Gruber zbrane volilce, naj podpirajo po svojih močeh antisemitske liste in priporočal nov krščanski nedeljski list. Gregorig se je zahvaljeval protisemitskim odbornikom v Leopoldovem mestu za vsestransko vspešno delovanje ter je nauduševal, naj se že sedaj pripravljajo na deželnozbornske volitve, da bodo tudi tedaj dobili toliko večino in pokazali židom vrata. Tako so slavili vrli dunajski kristijani dan velepomembne zmage.

Katoliški časnikarji pri sv. Očetu.

Dne 29. m. m. je vsprejel sv. Oče več katoliških časnikarjev v zasebni avdienci; mej njimi so bili tudi vredniki listov: „Corriere Nazionale“, „Osservatore Romano“ in „Unita Cattolica“. Prvi vrednik je izročil sv. Očetu nabrano svoto 15.000 lir z besedami: „Poprej podarjenim 10.000 liram so dodali turinski katoliki še to svotico v spomin na prvo 25 letnico razglašnja papeževe nezmotljivosti.“ Sv. Oče se je zahvalil za ta velikodušni dar ter rekel, da je z veseljem bral članek v „Corr. Nazionale“ proti

pregnal sem jo opaževaje kraje in njih posebnosti. Bilo je okolu 6. ure zvečer, ko v zraku zapazim neko spremembo, in ko zrem skozi okno železniškega voza, vidim, da se bližamo morju in mestu sezidanem, kakor se splošno sodi, na hrastovih deblih sedaj tako opustošenega Krasa. Zidani most, katerega dolžina znaša nič manj ko 3601 meter, nas iz suhe zemlje privodi v mesto sredi morja, v Benetke. Res čudapolno mesto te Benetke! 15.000 hiš stoji razprostrtih ena zraven druge sredi morja, v njih prebiva 158.000 prebivalcev, izmed katerih je dobra tretjina revežev, ki prebivajo v ozkih smrdljivih ulicah, katere eno z drugo veže 378 večinoma kamnitih mostičev.

Zapustivši železniški voz prekoračim postajsko obširno poslopje, in ko pridem na njega pročelje, zagledam nebrojne beneške prevoščke „fljakerje“, ki pa niso imeli vpreženih čilih konj, marveč dolga vesla, s katerimi so vodili in podili svoje brezkollesne vozove — bili so čolnarji „gondolierji“. Postrežljivo ti kličejo: „gondola, gondola“, ter te vabijo, da se vsedeš v okrašeni lahki čolnič, da te popelje varno na kraj, kamor si namenjen. Ene teh ličnih gondolj poslužil sem se tudi jaz, in na mehkih blazinah sede se peljem po velikem iztoku „canale grande“ ter občudujem starinske veličastne palače, stoječe na morju. Kmalo gondolijer krene v stranski ožji iztok, ter me po teh čudnih morskíh ulicah popelje do frančiškanskega samostana, kjer sem bil prijazno sprejet.

narodnemu prazniku osvobojenja Rima. „Pri današnji sv. daritvi“, nadaljuje papež, „sem iskreno zahvalil Boga, da je končana slavnost, ki je bila naperjena proti Bogu, cerkvi in papežu.“ Bonetti, vrednik lista „Osserv. Romano“ je prosil sv. Očeta blagoslova za nekega liberalnega, toda sicer poštenega časnika. Papež je vstregel njegovi želji, toda le pod tem pogojem, da se dotičnik spreobrne in posveti svoje pero katoliški cerkvi, kajti nemogoče mu je podeliti sv. blagoslov takemu, ki je nasprotnik sv. Cerkve.

Rusija. Rusko časopisje se še vedno marljivo peča s političnimi in vojaškimi vseprijetimi velikimi vaj. Glede stališča se francoskemu časopisju vedno bolj približujejo pravi ruski časniki. Mejnimi se posebno odlikuje „Moskovskija Vjedomosti“, ki govori popolno v smislu generala Dragomirova in jednako naglašava veliko izvežbanje francoskih vojakov. Dalje omenja ta list z neko posebno zadovoljnostjo, da se se namreč vaje ravno tedaj vršile, ko je Nemčija obhajala petindvajsetletnico zmage pri Sedan. Konečno povdarja omenjeni list posebno tri stvari, ki so se povodom teh vaj jasno pokazale. Prvič je namreč francoska armada pokazala, kako izvrstno da je v vseh strokah izvežbana; drugič so Francozi ob tej priliki pokazali, da popolno umevajo politične potrebe in da nad vseljubijo mir. Poslednje je posneti iz govora predsednika Faure pri banketu ob zaključju vojaških vaj. Konečno pa je Francija zopet prepričevalno pokazala, da goji velike simpatije za Rusijo. Iz vsega tega je razvidno, da se je pokazal tukaj zelo povoljen vseh. Tako „Mosk. Vjedomosti“. — Skoro ravno tako laskavo piše o francoskih vojaških vajah „Petrograjski Herold“ ter pristavlja, da je s tem še bolj utrjena prijaznost mej obema državama in da bode eventualna zveza mej Rusijo in Francijo le še bolj vplivala na evropski mir. Sicer pa Rusija v tem položaju ne potrebuje nikakoršne zveze in bi jo le ovirali morebitni pogoji.

Francosi na Madagaskarju s svojo vojsko nimajo uprav take sreče, kakor Španci na Kubi. Povsod se morajo vojaki boriti ne le proti upornikom, marveč tudi proti klimi, ki jih več pokonča, nego njihov bojni sovražnik. Ker so sedanje vojaške sile francoske na Madagaskarju preslabe, poslala bode vojaška uprava novih vojakov za njimi. Vidi se pa pri tej operaciji, da se zlorablja v špekulacijske namene. Neki Suberbic je v mestu Suberville napravil velikanske rudnike in nasade ter vse to odstopil neki akcijski družbi za 15 milijonov. Vsled tega pa so morali vojaki po veliko daljšem potu po nezdravih krajih, kjer jih je mnogo pomrlo, hoditi proti Tananarivo, da je akcijska družba, ki je vojaštvo oskrbovala z živim, imela tudi svoj zaslužek in dobiček.

Borba proti brezbožnim listom v Ameriki. Nadškof v Santiagu, v glavnem mestu v Chile, je proti dvema brezbožnim časopisoma izrekel cerkveno prepoved ter iz cerkvenega obdvestva izključil njih lastnike, urednike, tiskarje, prodajalce in razširjalce. Ta kazen je dosegla, da je velika večina naročnikov opustila lista, da so odstopili od uredništva mnogi sotrudniki ter da je nehala dajati

Takoj drugi dan na jutro si ogledam mesto in njega posebne znamenitosti, spremljal me je lajik frančiškanskega samostana ter me prijazno opozoroval na vse, kar je znamenitega. Predolgo bi bilo opisovati vse, kar sem videl in skusil, omenim naj le trg in cerkev sv. Marka. Ta trg je eden izmed najlepših in največjih na Laškem; dolg je 175 metrov, na vzhodni strani meri 82 metrov, na zapadni pa 56 metrov. Položen je kakor pri nas cerkve z marmornatimi in trahitnimi ploščami, od treh stranij ga obdajajo veličastne starinske palače, zidane iz dragocenega marmorja. Okoli na okrog je obokan hodnik in v njem kavarne, gostilne, krasne prodajalnice in drugi za ogledovalca in njegov možniček zelo zapeljivi prostori. Vzhodno stran trga oklepa cerkev sv. Marka, v kateri so shranjeni ostanki tega svetnika, koje so l. 829 Benečani iz Aleksandrije semkaj prenesli. Cerkev je prvotno zidana v romanskem slogu, kateremu se je v 11. stoletju pridružil bizantinski slog, v 15. stoletju pa je gotično pročelje dalo cerkvi nekako res fanatično obliko. Čudapolne so podobe iz mozaika na pročelju cerkve, vendar še lepše vidim in občudujem v cerkvi sv. Petra v Rimu. Enako lepe so tudi cerkve sv. Jurja, sv. Boštjana, v katerih je videti delo znanih umetnikov n. pr. Ticijana, Pavla Veroneskega, Tomaža Lombardskega itd.

(Konec sledi.)

mestna uprava listoma uradna poročila, pa tudi večje banke v mestu so jima odtegnile inserate. — Najbrže, da bode to pomagalo, ker lista morata prenehati.

Cerkveni letopis.

Kardinal Kopp in vzgoja bogoslovcev.

Bogoslovci na Nemškem se, kakor znano, učijo bogoslovja tri leta na vseučilišču, stanujejo po zasebnih stanovanjih, ter še le četrto leto stopijo v bogoslovsko semenišče. Kardinal Kopp je pa v Breslavi zgradil veliko semenišče ter v smislu tridentinskega cerkvenega zbora določil, da morajo vsi, ki se hote posvetiti bogoslovskim študijam, precej vstopiti v bogoslovni zavod, kjer bodo oskrbljeni ne le s telesno postrežbo, marveč se ožive tudi v duhu, ki je potreben za njih važno in resno prihodnje delovanje.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. oktobra.

(Blagoslovljenje nove deželne bolnice) se bode vršilo dne 9. t. m. Bolnico in kapelo bodo blagoslovili prevzvišeni knezoškof dr. Jakob Missia v navzočnosti deželnega odbora, vladnih zastopnikov in zdravnikov.

(Umrli je) danes, kakor se nam brzojavno poroča, č. g. Josip Bononi, vpokojeni župnik radovljiški, v Kranju. Pogreb bode prihodnji petek ob 1/10. uri. N. v m. p.!

(Premeščenje) Danes so se preselili vladni pomočni uradi v novo, krasno in primerno barako na Erjavčevi cesti. Ob enem se je tudi pričelo s preselitvijo ostalih uradov v erarično poslopje št. 6 na Bregu.

(Slovenska mladina v Ljubljani.) S tem naslovom je objavila graška „Tagespost“ neko lažnjivo „Poslano“ v večeršnjem listu, kjer pripoveduje, kako se slovenski dijaki zasledovali v Lattermanovem drevoredu in potem skozi mesto do mestne hiše nekaj nemških dijakov, katere so pred napadi Slovencev morali baje braniti redarji. Čudno, da o teh čudnih sadovih bolne domišljije nekega mlekozobega nemškega neodrešene, katere prodaja po predalih „Tagespošte“, v Ljubljani nič ne vemo. — Grdo je vsako najmanjšo stvarico bobnati mej svet kot izgred, vzlasti malovečno pa je, za take stvari delati odgovorne one, ki so pri tem popolnoma nedolžni. Slovenski mladini pa je svetovati, da se povsod vedno dostojno vede ter da se umakne tudi vsakemu videzu, kakor da bi hotela delati nemir po mestu.

(Konkurenčna obravnava za sv. Jakoba župnijsko cerkev) vršila se bode v četrtek dne 7. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne v mestni dvorani.

(Bolniki po bolnišnicah in občine.) Deželni odbor kranjski je objavil o tem nastopni važni razglas: Množ se vedno slučaj, da se bolniki iz bolnišnice morajo oddajati v hiralnico in da se ondi morajo oskrbovati ob troških dotičnih občin, dokler županstva ne pošljejo po nje. S tem občinam nastajajo prav občutljivi troški za oskrbovanje in vožnjo. Vrh tega se krati s tem prostor za one bolnike, katerim se ne more odreči oskrbovanje v bolnišnici. Da se odpravi ta veliki nedostatek, je vse kakor treba strogo spolnjevati določila o prejemanju bolnikov v javno bolnišnico. Osebe, katere trpe za kroničnimi in neozdravnimi boleznimi, sploh hira-joče osebe, se ne smejo sprejemati v javne bolnišnice, razven če se na novo zbolele za kako akutno boleznijo. Bolniki pa, ki se v bolnišnicah oskrbujejo, se morajo, ako so postali neozdravni, oziroma hiralci, odpraviti iz bolnišnice in prepeljati v domovno občino, ali, dokler se to ne zvrši, oddati v hiralnico ter ondi oskrbovati ob občinskih troških, ker deželni zaklad takih troškov ne more in ne sme prevzeti. Pazijo naj torej županstva in gospodje okrožni zdravniki skrbno, da se osebe, ki trpe za kako kronično in neozdravno boleznijo, sploh hira-joče osebe, ne bodo oddajale v javno bolnišnico, ampak da se zdravijo doma. Istotako je le v korist občin sami, da vse take bolnike, katere jim vodstvo bolnišnice nana- znanja kot neozdravne hiralce, nemudoma vzame iz bolnišnice, oziroma iz hiralnice, ako jih je vodstvo bolnišnično že oddalo v hiralnico, v kateri znaša dnevna oskrbnina 50 kr., ki jih mora plačati občina. Sicer pa je zavoljo itak zelo obremenjenega deželnega zaklada treba, da se kolikor mogoče omeji vstop v bolnišnico tudi ozdravnim bolnikom, namreč, da se v bolnišnico odkažejo le taki bolniki, katerih oskrbovati in zdraviti ni mogoče doma, ali pri

katerih je treba kake težavne operacije. V tem oziru deželni odbor poudarja posebno, da so okrožni zdravniki po § 13. zakona z dne 24. avgusta 1888. l., dež. zak. št. 12., oziroma zakona z dne 13. avgusta 1892. leta, dež. zak. št. 11., kakor tudi po § 15. službenega navodila za okrožne zdravnike dolžni, zdraviti v svojem službenem okolišču bodisi domače, kakor tudi vnanje ubožce.

(Komisijski ogled in prevzetje novega šolskega poslopja.) Danes ob 3. uri popoldne vršil se je komisijski ogled novega šolskega poslopja na Vrtači, katero je kupila mestna občina ljubljanska od kranjske stavbinske družbe za 30.000 glđ. Ogledu so prisostvovali: zastopniki mestne občine, člani šolskega odseka občinskega sveta, magistratnega stavbinskega urada in zastopnika kranjske stavbinske družbe. Z današnjim dnem prevzame mestna občina imenovano poslopje v svojo last in zajedno prične pouk v njem nastanjenih mestnih ljudskih šol.

(Lokalni vlak za Gorenjsko.) Z Gorenjskega, 30. sept.: Kakor se po časopisih bere, vložilo je nad 80 občin iz Notranjske prošnjo na vodstvo južne železnice, naj bi dovolilo lokalni vlak mej Trstom in Ljubljano. — Kaj pa mi Gorenjci? Nobeden se ne gane sedaj, ko s prvim oktobrom preneha lokalni vlak (takozvani potresni vlak), kateri jedini je nekoliko zadostoval potrebam vse Gorenjske. Ali mari pri nas niso v tej zadevi še slabše razmere nego na Notranjskem. Vozni red, kateri stopi zopet z dne 1. oktobrom v veljavo, služi izključno prometnim potrebam družih prog, kakor mej Ljubljano - Pontebo oziroma Beljakom in Dunajem. Kdor pozna ogromni osebni promet mej Ljubljano in Gorenjsko, bo sprevidel, da, ako je kje potreben lokalni vlak, tako je na navedeni progi. Sedanji, oziroma pričeni vozniki red je tako urejen, da mora vsaki potnik, kateri ima dopoldne v Ljubljani opravke, prejeti en dan, namreč z večernim vlakom v Ljubljano priti. Ako se pa hočemo zjutranjega vlaka poslužiti, mora človek pol noči žrtvovati. Od opoldanskega vlaka se še govoriti ne more, ker tukaj pride človek ravno prav h kosilu v Ljubljano. Ali bi se ne mogli tudi mi Gorenjci zjediniti in za lokalni vlak, kateri bi popolnoma zadostoval krajevnim potrebam, na merodajnem mestu prositi. Jaz mislim, ako se sl. vodstvo drugod ozira na lokalne potrebe, da bi tudi naše prošnje ne prezrlo. — Ali samo na delo — storiti se morajo potrebni koraki, ako hočemo kaj doseči. V prvi vrsti bi to stvar morali v roke vzeti sl. mestna županstva Kranj, Skofja Loka, Radovljica in Tržič, gotovo bi potem vse občine na Gorenjskem to prošnjo, oziroma peticijo podpisale. Seveda podpirati naše prošnje morajo tudi drugi merodajni faktorji — kakor naši gg. državni poslanci, trgovska zbornica itd. Tedaj na delo!

(Šolska vest.) V notranjo uršulinsko šolo v Skofji Loki se je vpisalo 153 domačih in 15 inozemskih učenk, katere so po razredih sledeče razdeljene: 1. razred 41, 2. razred 24, 3. razred 36, 4. razred 44, 5. razred 25, 6. razred 14, 7. razred 10 in 8. razred 6.

* * *

(† Hrabroslov Volarič), šolski voditelj v Devinu, požrtovalni narodnjak in izredno nadarjeni in plodoviti slovenski skladatelj, je umrl danes 30. sept. Pokojni Volarič je bil rojen v Kobaridu leta 1863. kot sin čevljarja in godeca. Učiteljeval je od l. 1882., definitivno od l. 1886. Zapustil je mlado soprogo in več nepreskrbljenih otrok. — V Kobaridu imajo že od nekdaj godbeno družbo, kateri je bil pokojnikov oče član veliko let. Tu je imel mladi Andrej dosti prilike že od prvega dne svojega življenja, da je poslušal glasove očetovega klarineta. V šoli je bil zelo priden, a posebno nadarjenost je pokazal za — glasbo. Pod pokojnim Carlijem se je učil not, katere je razumil kmalu najbolje med vsemi. S 15. letom je že umel vse, kar je treba navadnemu pevcu in že takrat je poskušal postavljati v glaske lepe kobariške narodne pesmi. S 15. letom je šel na kopersko učiteljsko, kjer si je popolnil svoje znanje v glasbi, kolikor je bilo to sploh mogoče pri tedanjem učitelju glasbe prof. Ozastki. Vendar je Volarič znan vsem sošolcem kot najnadarnejši glasbenik, kar jih je bilo kdaj v Kopru. Ze v dijaških letih je imel vedno pevski zbor, ki je pod njegovim vodstvom vedno izborno uspeval. Po dovršenih naukih je postal učitelj v Kobaridu, potem na Ljvku, v Kozani (Brda) in naposled v Devinu. Povsod je imel pevske zборе, povsod prirejal narodne veselice, pri katerih so želi vselej viharo pohvalo njegovi pevski zbori. — Pokojnik je bil plodovit skladatelj.

Le tiskanih je izšlo doslej kakih 10 del! Njegovе pesmi se pojo po vsej Sloveniji. To je dokaz, da je znal ubrati pravo struno našemu narodu. Vendar mu je nedostajalo prave strokovne izobrazbe. Zato je začel zahajati v Trst, kjer mu je dobil vitez Klodič učiteljev, da so ga pripravljali za skušnjo na konservatoriju. To strogo skušnjo bi imel prestati letos, a namesto tega je bil poklican pred sodni stol Onega, ki mu je dal toliko talentov v slabotnem telesu. Ob sinji Adriji zagrebejo njegove zemске ostanke v zemljico slovensko, katero je vroče ljubil od prvega trenutja, ko se je zavedel svojega slovenskega rojstva. Njegova rodbina pa bo jokala za svojim rediteljem v pomanjkanju! In vsled tega je umestna prošnja, da bi se opustil sleherni strošek v proslavljanje njegovega spomina, marveč mesto tega poslala nesrečni rodbini kaka podpora za obile sroške tekom bolezni, ob smrti, pri pogrebu in po njem. S takim činom gotovo najbolje izkažemo pokojnemu skladatelju svoje spoštovanje. Slava njegovemu spominu!

(Od mrtvouda zadet) se je zgrudil 29. sept. mrtev na tla župnik Glavanič pri Sv. Štefanu v Rožni dolini, ravno ko je hotel po stopnicah v prvo nadstropje v svoje stanovanje.

(Iz Ormoža) se nam poroča: Cesar je potrdil izvolitev posestnika Franc Hanzeliča za podpredsednika okrajnega zastopa ormoškega.

(Nezgoda.) Včeraj popoldne je padla na Starem Trgu vsled nepazljivosti delavcev z neke hiše štirioglasta opeka s tako silo na tla, da je neko mimo došlo ženo zadela z vso močjo v ledja in jo dokaj opasno poškodovala.

(Srečkanje.) Srečke od l. 1854. Glavni dobitki 30.000 gld. dobi vrsta 145, št. 6; 5.000 gld. vrsta 1454, št. 41; po 2.000 gld. pa naslednje vrste, oziroma številke: 1740, 47; 235, 44; 286, 36; 2286, 35 in 3777, 39. — Rudolfove srečke. Glavni dobitki v znesku 10.000 gld. dobi vrsta 3078, št. 9., 2000 gld. vrsta 3962, št. 28. in 1200 gld. vrsta 798, št. 21.

(Obrtno gibanje v Ljubljani.) Meseca septembra letos pričeli so izvrševati v Ljubljani obrte naslednje stranke: Parkelj Ivana, Opekarska cesta št. 54, prodajo živil; Dobravec Ivana, Florijanske ulice št. 32, branjerijo; Kovač Janez iz Podreč pri Kranji, zidarski obrt; Fridrich Josipina, na Poljanski cesti št. 37, branjerijo; Rodé Ivan, s Fužin št. 13, klavski obrt; Michler Janez, v baraki pred Igriščem, črevljarski obrt. — Odpovedali pa so v imenovanem mesecu svoje obrte naslednji: Vilhar Luka, trgovino s šivalnimi stroji, Bezljaj Janez, prodajo deželnih pridelkov; Strnad Antonija v Kurji vasi, branjerijo in Železnikar Apolonija, branjerijo.

(Policijska kronika.) Mestna policijska straža aretovala je od 30. septembra do 1. oktobra v jutro 13 oseb, in sicer: 5 zaradi potepanja, 3 zaradi kaljenja nočnega miru, 3 zaradi beračenja, 1 zaradi javnega nasilstva in 1 zaradi sumljivosti na tatvini. Zaradi hudodelstva javnega nasilstva bil je prijet in deželnemu sodišču izročen Jakob Bučar.

Darila vsled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so za po potresu prizadete še sledeča darila: Zbirka neimenovanih 24 gld. 14 kr.; okrajna posojilnica v Lipniku 20 gld.; administracija časopisa „Narodni Listy“ v Pragi nadaljno zbirko 10 gld.; gospa Ema Zinke v Falkenhaynu 4 gld. 23 kr.; grofica Pejačević v Rakos-Palota 4 gld.; grofica Kornis-Zichy v Jakabhaza zbirko 2 gld. 70 kr.; baronica Roszner v Telekesu 2 gld.; gospod J. Schmit v Zistersdorfu 2 gld.

Društva.

(Sent-jakobsko-trnovska ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) v Ljubljani ima v nedeljo, dne 6. t. m. popoldne ob 4. uri svoj občni zbor v prostorih hotela „Lloyd“. Po občnem zboru sledi prosta zabava, pri kateri prijazno sodelujeta slavno pevsko društvo „Ljubljana“ in ženski kvartet. Pričakovati je jako zanimiv večer, za katerega so marljive odbornice storile mnogo priprav in potov. Zato se pa tudi na-dejamo, da se slavno občinstvo v mnogobrojnem številu odzove vabilu podružničnega odbora.

(Pevska šola „Slavca“) otvori se sredi meseca oktobra; dotičniki, ki žele obiskovati to šolo, v kateri se bode poučevalo v začetni pevski teoriji, blagovolé naj se prijaviti odboru „Slavca“ po dopisnici, ali pa osobno pri pevskih vajah društvenih

vsako sredo ob 8. uri zvečer v dr. Ahačičevi hiši za frančškansko cerkvijo v I. nadstropji; oglasila vsprejema tudi blagajnik gosp. A. Götzl, Gledališke ulice št. 8.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Meseca septembra 1895 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 508 strank 189.679 gld. 41 kr., 426 strank pa vzdignilo 280.289 gld. 36 kr. V tretjem četrtletju dovolilo se je 181 prosilcem posojil na zemljišča 179.550 kr.

(Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju) so poslali slovenski novomeški akademiki 36 gld. 69 kr. (šestintrideset gld. 69 kr.), to je polovica čistega dohodka veselice, katero so v ta namen priredili v Novem Mestu. Za ta plemenit dar izreka odbor omenjenega društva rodoljubnim in podjetnim novomeškim visokošolcem najtoplejšo zahvalo. Vivant sequentes!

Telegrami.

Dunaj, 2. oktobra. „Wiener Zeitung“ objavlja cesarjevo lastnoročno pismo na grofa Kielmansegga, s katerim se odobruje demisijska njegovega dosedanjega začasnega ministerstva ter na grofa Badenija, s katerim se ta imenuje ministerskim predsednikom. Dalje priobča cesarjevo pismo grofu Kielmansegg, v katerem se izraža najvišja iskrena zahvala za zvesto spolnjevanje njegovih dolžnostij, za veliko požrtvovalnost in neumorno, izvrstno službovanje. Ob enem se mu podeli veliki križ Leopoldovega reda. Dalje lastnoročno pismo na Javorskega, kateremu se podeli red železne krone prvega razreda, na Böhm-Bawerka, kateremu se podeli čast tajnega svetnika z opombo, da je pridržan za nadaljno službo. Ravno tako se izraža najvišje priznanje vsem vodjem ostalih ministerstev. Konečno se priobča cesarjev dekret, s katerim se imenuje grof Badeni notranjim ministrom, Welseisheimb ministrom za deželno brambo, Gautsch naučnim ministrom, vitez Bilinski finančnim ministrom, kateremu so poleg tega še začasno izročene agende ministra za Galicijo, Ledebur poljedelskim, Gleispach pravosodnim in Glanz trgovinskim ministrom. Ob enem je imenovan grof Kielmansegg ces. namestnikom za Nižje-Avstrijsko.

Dunaj, 2. oktobra. Jutranji listi presojajo novo ministerstvo splošno prav ugodno, vzlasti liberalni. Nepovoljno se o novem ministerstvu izražajo nemško-narodni listi. — Grof Kielmansegg je bil z vsemi dosedanjimi ministri v poslovlilo pri cesarju v avdijenci. Na to so novi ministri izročili prisego v cesarjeve roke. Ministerski predsednik je na to sprejel uradnike svojega oddelka. Novega trgovskega ministra je pozdravil sekcijski načelnik Wittek ter poudarjal, da ga veseli, ker je na čelu trgovinske uprave mož, veččak v tej stroki, ki že mnogo let vspešno deluje na trgovskem polju. Minister Glanz omenja v svojem odgovoru težavnih in važnih nalog trgovskega ministerstva, katerega delokrog živo posega v obrtno in prometno življenje. Tudi sedanji finančni minister Böhm se je poslovil od svojih uradnikov ter jim naročal, naj tudi njegovega naslednika tako krepko podpirajo, kakor so njega.

Dunaj, 1. oktobra. Grof Kielmansegg se je poslovil danes od ministerijalnih uradnikov, ter se zahvalil za vstrajno in vspešno podporo v njegovi težavni službi.

Mürzsteg, 1. okt. Danes se je pričel veliki lov, katerega se vdeležuje cesar, saski kralj, princ Leopold bavarski in več drugih gostov. Popoldne se je vrnil cesar na Dunaj.

Most, 1. oktobra. Pri županstvu je naznanjenih 66 hiš, ki so poškodovane vsled usada; 31 hiš je popolnoma razdejanih.

Levov, 1. oktobra. V Tarnopolu, Ostrovu in Stojanovu je včeraj obolela po jedna oseba za kolero. V Tarnopolu je od prej obolelih umrla jedna oseba.

Levov, 1. oktobra. Nadvojvodinja Štefaniya je došla na obisk Potockijeve rodovine.

Krakovo, 1. okt. Grof Badeni, ki prevzame jutri ministersko predsedstvo in notranje ministerstvo, je sprožil včeraj daljši govor pred volilci izmed veleposestva. V svojem

govoru je izjavil, da je bilo rešenih v zadnji deželnozborski sezoni več važnih zadev. Kulturni in gospodarski razvoj Galicije je zelo napredoval; opravičenim in resničnim potrebam druge, v deželnem zboru v manjšini zastopane narodnosti, se je zadostilo. Vspeh sedaj dovršenih volitev je pokazal, da niso veliko pomagale razne hujskarije. Volitve, pri katerih se je postopalo popolno lojalno, vzbujajo nado, da se bode utrdilo vsestransko sporazumljenje, spoštovanje in zaupanje. Dalje je ostro bičal poskušeni terorizem kot agitacijsko sredstvo. Konečno je omenjal ugodne (?) finančne razmere ter k sklepu svoje imenovanje ministerskim predsednikom.

Krakovo, 1. oktobra. Grof Badeni je vsprejel danes deputacijo krakovskega in chrzanovskega okrajnega odbora. Popoldne ob 4. uri se je podal na volilski shod krakovskih veleposestnikov.

Gradiška, 1. oktobra. Danes zbrani zapniki furlanskih mest so skoro soglasno sklenili, da postavijo princa Hohenlohe kandidatoma za državni zbor.

Budimpešta, 1. oktobra. Danes popoldne se je vršila v stanovskem uradu drugega okraja prva civilna poroka. Navzočih je bilo več poslancev in drugih odličnjakov. Nevesta je hči poslanca Mezey-a, ženina pa Kriehuber, ravnatelj asfaltne družbe. Po znanih ceremonijah, katere je dovršil matrični vodja Matray v ogerski uniformi z narodno prevezo, sta se podala v židovski tempelj, kjer ju je rabinec blagoslovil.

Budimpešta, 1. oktobra. (Posl. zbornica.) Predsednik Szylagi otvori sejo po 12. uri. Poslanec Szalay interpeluje ministerskega predsednika glede prodaje iz Avstrije vvažanega umetno narejenega vina in italijanskih vin. Posl. Resnath interpeluje poljedelskega ministra glede državne podpore za vsled elementarnih nezdod prizadete kraje. Interpelaciji ste se izročili dotičnima ministerstvom. Prihodnja seja v soboto popoldne.

Belgrad, 1. oktobra. Kralj Aleksander je dospel danes s svojega potovanja. Na kolodvoru so ga pozdravili vsi ministri in mnogobrojna množica.

Petrograd, 1. oktobra. Car je vsprejel včeraj v avdijenci krilnega pobočnika Moltke, kateri mu je izročil pismo nemškega cesarja.

Pariz, 1. okt. Pri današnjem ministerskem zborovanju je naznanil predsednik Ribot, da se udeleži Pasteur-jevega pogreba tudi predsednik Faure.

Havana, 1. oktobra. Mej 700 Španjci in 2000 vstaši se je vnel v okraju St. Spiritus resen spopad; vstaši so morali pobegniti.

Umrli so:

29. septembra. Jožef Sitar, stražnikov sin, 6 mesecev, Florjanske ulice 28, convulsiones.

30. septembra. Marija Kastelic, delavčeva žena, 45 let, Ozke ulice 4, sušica.

1. oktobra. Antonija Vojska, delavčeva hči, 16 mesecev, Dunajska cesta 44, driska. — Matija Pogačnik, krčmar, 30 let, Krojaške ulice 1, epilepsia.

V hiralnici:

29. septembra. Jožefa Škedl, gostija, 62 let, spridenje jeter.

Tuji.

30. septembra.

Pri **Sionu**: Loew, Berkowitz z Dunaja. — Kraus iz Trsta. — Germ iz Vinice. — Kauka in Munk iz Brna. — Ristić, Milojković iz Belgrada. — Seidl, Jaritz, Rossbacher, Reichel, Hutter iz Celovca. — Pustoverh iz Medvod. — Garzarolli iz Razdrtega. — Kršul iz Novega Mesta. — Popovič, Saisi iz Zagreba. — Staroveski s Štajerskega. — Montigni, Schellander, Leder iz Grada. — Mundy, Fischer iz Budimpešte. — Baccareich, Kušar z Reke. — Karrach z Lvova. — Oswald, Dolinar iz Idrije. — Mayer iz Berlina.

Pri **Malču**: Friedjung, Blümel, Löw, Russ z Dunaja. — Oswald in Milana. — Neagoe iz Babada-ga. — Dietz iz Stori. — Franc iz Karlovi h varij. — Rainhofen in Radl iz Grada. — Schwarz od Sv. Ivana. — Bookmayer iz Mödlinga. — Elsbacher iz Laškega Trga. — Ditrich iz Postojine. — Tercig iz Trsta. — Kopecky iz Beljaka. — Oražem iz Senožec. — Polnauer iz Budimpešte. — Defranceschi iz Novega Mesta. — Kopstein iz Siofok-a.

Pri **Lloydu**: Tolz iz Grada. — Lergetporer iz Bleda. — Deu iz Kovra.

Pri **Južnem kolodvoru**: Böhm, Noulian iz Trsta. — Pire iz Radeč. — Tomšič iz Škofje Loke. — Honat z Reke.

Tržne cene v Ljubljani

dné 2. oktobra.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, m. st.	7	50	Špeh povojen, kgr.	—	63
Reč,	6	80	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	6	80	Jajce, jedno	—	3
Oves,	6	50	Mleko, liter	—	10
Ajda,	6	80	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	7	—	Telečje	—	65
Koruza,	7	50	Svinjsko	—	66
Krompir,	3	05	Koštrunovo	—	36
Leča, hktl.	12	—	Piščanec	—	45
Grah,	10	—	Golob	—	16
Fizol,	12	—	Seno, 100 kgr.	2	14
Maslo, kgr.	—	94	Slama, 100	2	14
Mast,	—	68	Drva trda, 4 kub. m.	7	50
Špeh svež,	—	58	„ mehka, 4 „	5	20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
1	9. zvečer	737.9	13.3	brezv.	del.oblač.	
2	7. zjutraj	736.2	9.9	sl. svzh.	megla	0.0
	2. popol.	734.4	19.3	sr. jvzh.	poloblačno	

Srednja večerajša temperatura 14.6°, in za 1.8 nad normalom.

Eksekutivne dražbe.

Marije Jaksetič iz Zgor. Zemona zemljišče (1515 gld.) s pritliklinami dné 21. okt. in 22. nov. v Ilir. Bistrici.
Janeza Sluge iz Šmarce zemljišči (244 gld. 50 kr. in 50 gld.) s pritliklinami (63 gld.) obnovitev dné 8. oktobra in 8. novembra v Kamniku.
Matevža Makovec iz Brezovice posestvo (350 gld.) dné 12. okt. in 16. nov. na Vrhniki.
Apolonije Zdravje z Iga posestvo (600 gld.) druga dné 9. okt. v Ljubljani.
Andreja Lužarja iz Telečjega Vrha posestvo (721 gld.) radi terjatve 250 gld. (druga) dné 9. oktobra v Črnomlju.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obušale lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. dež. priv. to-
varne, ustanov.
leta 1835 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: St. Fernolendt.

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svila naravna crme za svetlo usnjato obušale in pisni pečatni vosek. 10 52-38

!!Zahtevajte!!

obširni cenik, katerega brez-
plačno in franko razpošiljajo

bratje Placht,

prva in mednarodna

tovarna za strune in
glasbeno orodje,

Schönbach pri Hebu, Češko.

Za slavnoznana svoja godala in
strune jamčimo.

Gosli brez loka od gld. 1-50, 2, 3,
4, 5, 10 do gld. 80.

Loki od gld. 1, 2, 3, 4 do gld. 30.
Cello za koncerte, fino delo, od
gld. 25 do gld. 50.

Citre z najčistejšim ročnikom od
gld. 7-50, 11, 13, 18, 25 do gld. 50.

Gitar z najčistejšim ročnikom od
gld. 3-50, 4, 7, 9, 10 do gld. 30.

Piščali (flavte) za koncerte iz gre-
nadikega lesa C, H, Fuss od
gld. 5, 7, 9, 11, 13 do gld. 100.

Klarineti za koncerte iz grenadikega lesa C, B, Es, D, od
gld. 8, 12, 15, 18, 20 do gld. 50.

Toki za gosli od gld. 2, 3, 5, 6, 8, 12, 14 itd.

Pošilja se po poštne povzetju. — Kar ne ugaja,
se rado zamenja.

Naslov prosimo „Brüder Placht“ ali „Bratři Placht“.

Dopisuje se nemško, češko, francosko in rusko.

Iščemo tudi sposobnih zastopnikov po po-
sameznih mestih. 579 26-1

Služba organista in cerkovnika

se precej oddá

v Poljanah nad Škofjo Loko.

Letna plača 300 do 400 gld. po dogovoru.

Župni urad v Poljanah,

dné 1. oktobra 1895. 584 3-1

Stanarinske knjižice

za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

D. Matej Pretner,

odvetnik v Trstu,

585 2-1

si dovoljuje naznanjati, da ima sedaj

svojo odvetniško pisarno

na Piazza S. Giacomo št. 1,

I. nadstropje (pri Corso).

Priporočilna naznanila

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj.
naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Anton Presker

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke

V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., površnike od 6 gld.
50 kr. do 22 gld., nepremočljive haveloke
od 7 gld., 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljblodove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.

Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Uradne in trgovske

KOVERTE

s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec

usnar in zaloga usnja

v Ljubljani

Streliške ulice

priporoča preč. duhov-
ščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež

najboljše kakovosti, dobiva se pri

Adolfu Hauptmannu

— tovarna za firnež —

v Ljubljani, Sv. Petra cesta.

Ilustrovani ceniki potrebnih za obrtništvo, šolo in za
dom zastoj in franko.

Prodaja na debelo in drobno.

Karol Dostal tapetnik

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkvalitetnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del, kakor
modrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Valentin Accetto

— sidarski mojster —

v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa

— v sidarsko stroko spadajoča dela —

bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopij, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzdavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Janez Dogan

mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani

Dunajska cesta v Medjatovi hiši

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

svojo izvrstno urejeno

zalogo divanov, žimnic, omar, stolov,

postelj itd.

Cenilniki s podobami so franko na

razpolago.

Najnižje cene, izborna blago.

Matija Horvat

ševljarski mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega

obušala

katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpriprostejših do najkvalitetnejših oblik.

Valentin Šubie

podobar in pozlatar v Poljanah nad

škofjo Loko

priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim

predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih

podobarskih del

z zagotovilom poštenega in solidnega dela po možno

nizki ceni.

JOSIP ŠUBIC

kipar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko

priporoča se preč. duhovščini in slav.

občinstvu za izdelovanje

kipov iz lesa in kamena, novih

oltarjev iz lesa in marmor-cementa

v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje

starih oltarjev in drugih predmetov zago-
tavljajoč kar najnatačnejšo izvršitev in

nizko, delu primerno ceno.

J. Kopač,

svečar v Gorici,

Voščarna Prodajalnica

Solkanska cesta 9, Gospodarska ulica

priporoča veleč. duhovščini, cerkv. oskrb-

ništvom ter sl. občinstvu garantirane, pristne

čebelno-voščene sveče

kg. po gld. 2.45. Sveče slabejših vrst za

pogrebe in drugo uporabo prav po nizki

ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zvitki,

okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Alojz Zorman

trgovina z moko

v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7

priporoča vsakovrstno moko po različni

ceni, otrobe, koruze in koruzno moko.

Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
raznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne
gospé prestolonaslednice - vdove

nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarne Piccoli, pri angelju

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Kapljice kapljene na pavolo in dejane v votel zob takoj
olajšajo bolečine. 588 50-47

Stekleničica 20 kr.

Razpisana je

služba organista in cerkovnika

v Radovljici. 580 3-2

Letna plača 400 gld. s prestim stanovanjem.

Cerkveno predstojništvo v Radovljici.

Koverta s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Uradno opravičeni in zapriseženi

stavbinski inženir in stavbeni mojster

Jaromir Hanuš

priporoča se za izvrševanje vseh

v stavbinsko stroko spadajočih del,

prevzema poprave hiš po zelo nizkih cenah, naprave
vodovodov, načrtov in proračunov, mirjenje cest
in posestev itd.

Ustna ali pismena naročila prejemajo se v novi hiši
na Poljanskem predmestju nasproti domobranske
vojašnice.

518 19

Bančni in menjalni zavod

J. C. MAYER

545 6

v Ljubljani

se nahaja od danes nadalje

v Grumnik-ovi hiši,

Dunajska cesta števil. 6

poleg lekarne Piccoli.

Dunajska borza.

Dne 2. oktobra.		Dne 1. oktobra.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	100 gld. 80 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 50 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	200 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 15 "	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 " 50 "	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	140 " 50 "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 60 "	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 " 50 "	Rudolfove srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " 15 "	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 25 "	Salmove srečke, 40 gld.	70 " 50 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 65 "	Tisine srečke 4%, 100 gld.	99 " 25 "	St. Genois srečke, 40 gld.	71 " 50 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 40 "	Dunavske vravnave srečke 5%	130 " 75 "	Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " 50 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1068 " 60 "	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 75 "	Ljubljanske srečke	23 " 50 "
Kreditne delnice, 160 gld.	406 " 20 "	Posojilo goriškega mesta	112 " 25 "	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	177 " 75 "
London vista	120 " 20 "	4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3525 " 75 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 82 1/2 "	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 60 "	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	546 " 75 "
20 mark	11 " 76 "	Priporočene obveznice državne železnice	222 " 25 "	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	112 " 75 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 53 "	" " južne železnice 3%	165 " 50 "	Dunajskih lokal. železn. delniška družba	79 " 70 "
Italijanski bankovci	45 " 37 1/2 "	" " južne železnice 5%	181 " 50 "	Montanska družba avstr. plan.	104 " 70 "
C. kr. cekini	5 " 65 "	" " dolenskih železnice 4%	99 " 50 "	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 " 25 "
				Papirnih rubljev 100	129 " 25 "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgužo pri šrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.